

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра моніторингу довкілля та природокористування

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної роботи

Пантелеймонов А. В.

2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ГЛОБАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОСТІ

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти другий/магістерський

галузь знань 10 Природничі науки
(шифр і назва)

спеціальність 101 «Екологія»
(шифр і назва)

освітня програма Екологія, Заповідна справа, Екологічний контроль та аудит, Екологічна безпека
(шифр і назва)

спеціалізація _____
(шифр і назва)

вид
дисципліни обов'язкова
(обов'язкова / за вибором)

факультет ІНІ екології

2020 / 2021 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою Навчально-наукового інституту екології

“31” серпня 2020 року, протокол №10

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Клещ А. А. ст. викл. кафедри моніторингу довкілля та природокористування
ННІ екології Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна

Програму схвалено на засіданні кафедри моніторингу довкілля та природокористування

Протокол від “31” серпня 2020 року №14

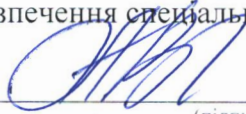
Завідувач кафедри моніторингу довкілля та природокористування

(підпис)

Максименко Н. В.
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено з керівником проектної групи спеціальності 101 Екологія

Керівник групи забезпечення спеціальності 101 Екологія

(підпис)

Тітенко Г. В.
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено науково-методичною комісією Навчально-наукового інституту екології

Протокол від “31” серпня 2020 року №10

Голова науково-методичної комісії Навчально-наукового інституту екології

(підпис)

Максименко Н. В.
(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни "Глобальні проблеми сучасності" складена відповідно до освітньої програми підготовки магістра «Екологія»
Спеціальності 101 «Екологія»

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни:

формування у майбутніх фахівців системно-аналітичного підходу до оцінки невизначених багатофакторних ситуацій та прийняття рішень в стратегічних питаннях охорони навколишнього середовища..

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни: надання теоретичних знань щодо глобальних проблем сучасності та опрацювання методології їх аналізу та оцінки

1.3. Кількість кредитів – 3

1.4. Загальна кількість годин – 90

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Нормативна / за вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
1-й	1-й
Семестр	
1-й	1-й
Лекції	
24 год.	6 год.
Практичні, семінарські заняття	
24 год.	4 год.
Лабораторні заняття	
год.	год.
Самостійна робота	
42 год.	80 год.
Індивідуальні завдання	
год.	

1.6. Заплановані результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні досягти таких результатів навчання:

знати:

- глобальні проблеми людської цивілізації;
- основи системного підходу;

- основи аналізу багатофакторної інформації;
- складні зв'язки в природно-соціальної системі «Земля».

вміти:

- збирати інформацію по складних багатофакторних проблемах;
- оцінювати критерії знаходження інформації;
- формувати логічні схеми багатокomпонентних природно-соціальних систем;
- аналізувати отриману інформацію з точки зору системного підходу.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Філософія глобалістики.

Тема 1. Глобалістика як наука. Визначення термінів. Критерії виділення глобальних проблем. Передумови виникнення глобальних проблем. Глобалізація. Аспекти глобалізації: політичний, економічний, культурний, екологічний. Глобалізація як основна тенденція розвитку сучасної світової системи. Глобальна безпека. Антіглобалізація.

Тема 2. Історія розвитку глобалістики. Історичний нарис проблем минулого. Глобальний еволюціонізм. Проблеми які людство вирішило та які не були вирішені. Умови формування глобалістики. Основні концепції глобалістики. Римський клуб: історія створення, мета, завдання, досягнення.

Тема 3. Земля як система. Системний підхід. Основні поняття, взаємозв'язки в системі. Природні та соціальні системи. Класифікація та властивості систем. Саморегуляція та самоорганізація систем. Стійкість систем. Керування системами. Синергетичний підхід.

Тема 4. Прогностика як наука. Прогностика як сучасний новітній напрям наукових досліджень: завдання й об'єкти досліджень. Прогностика та футурологія. Функції прогностики як науки, класифікація прогнозів. Класифікація методів прогнозування. Прогностика й сталий розвиток – сучасні проблемні питання глобальної географії.

Розділ 2. Основні глобальні проблеми сучасності.

Тема 5. Демографічна проблема. Світова демографічна ситуація та демографічна політика. Взаємозалежність між народонаселенням планети та виснаженням природних ресурсів. Демографічна ситуація та демографічні тенденції в Україні та інших країнах світу. Шляхи вирішення демографічної проблеми.

Тема 6. Продовольча проблема. Причини продовольчої проблеми. Її зв'язок з іншими проблемами людства. Статистичні дані по проблемі та тенденції щодо зміни ситуації. Продовольчий потенціал Землі. Шляхи вирішення проблеми.

Тема 7. Інтерсоціальні проблеми людства. Загроза світової війни. Війна як продовження політики іншими засобами. Ядерна війна як припинення всякої політики. Проблеми

роззброєння й попередження військових конфліктів. Тероризм. Види тероризму і терористичної діяльності, проблема класифікації. Динаміка феномена тероризму в XX столітті. Етнічні проблеми, конфесіональні конфлікти сучасності. Агресія. Етологія. Нерівномірний економічний розвиток (проблема «півночі-півдня»). Проблема подолання відсталості країн, що розвиваються й встановлення нового світового порядку.

Тема 8. Ресурсні проблеми. Енергетична криза людства та шляхи її вирішення. Використання альтернативних джерел енергії. Використання вторинної сировини як підхід до вирішення проблеми нехватки природних ресурсів. Проблеми забезпечення потреб людства в природних ресурсах.

Тема 9. Глобальні екологічні проблеми. Суспільство і природа. Причини екологічної кризи. Проблема збереження озонового шару. Проблема глобального потепління. Проблема прісної води. Продовольча проблема. Проблема опустелювання. Проблеми раціонального освоєння Світового океану й космічного простору.

Розділ 3. Шляхи розв'язання глобальних проблем.

Тема 10. Методологія вирішення глобальних проблем. Сучасні концепції вирішення глобальних проблем: технологічного оптимізму, екологічного песимізму, екології та ін. Аналіз різноманітних аспектів глобальних проблем. Системний підхід до вирішення глобальних проблем.

Тема 11. Міжнародні організації та їх роль у вирішенні глобальних проблем. Роль держав та інших політичних і громадських утворень у вирішенні глобальних викликів і загроз. Роль міжнародних організацій у вирішенні глобальних проблем людства.

Тема 12. Перспективи сталого розвитку людської цивілізації. Пошук нової парадигми розвитку цивілізації. Концепція сталого розвитку: поняття, категорії, індикатори й категорії. Проблеми ефективного використання досягнень НТР. Поняття та сутність глобального управління. Концепції глобального управління та їх зміст. Необхідність удосконалення глобального управління та зміст його загально-сприйнятливих принципів.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів та тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	ср		л	п	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Філософія глобалістики												
Тема 1. Глобалістика як наука	8	2	2			4	11	2	2			7
Тема 2. Історія розвитку глобалістики	7	2	2			3	7					7

Тема 3. Земля як система	7	2	2			3	7					7
Тема 4. Прогностика як наука	7	2	2			3	7					7
Розділ 2. Основні глобальні проблеми сучасності												
Тема 5. Демографічна проблема	8	2	2			4	11	2	2			7
Тема 6. Продовольча проблема	7	2	2			3	7					7
Тема 7. Інтерсоціальні проблеми людства	7	2	2			3	7					7
Тема 8. Ресурсні проблеми	8	2	2			4	7					7
Розділ 3. Шляхи розв'язання глобальних проблем												
Тема 9. Глобальні екологічні проблеми	7	2	2			3	6					6
Тема 10. Методологія вирішення глобальних проблем	8	2	2			4	8	2				6
Тема 11. Перспективи сталого розвитку людської цивілізації	8	2	2			4	6					6
Тема 12. Концепції глобального управління та їх зміст	8	2	2			4	6					6
Усього годин	90	24	24			42	90	6	4			80

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Глобалізація як основна тенденція розвитку сучасної світової системи.	2
2	Основні концепції глобалістики. Римський клуб: історія створення, мета, завдання, досягнення	2
3	Земля як система	2
4	Особливості прогностики як науки	2
5	Експертне оцінювання ієрархії глобальних проблем за методом Дельфі.	4
6	Демографічна проблема світу	4
7	Аналіз стану природних ресурсів світу, як факторів світової кризи	4
8	Глобальні технологічні проекти людства	4
	Разом:	24

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денне	заочне
1	Аспекти глобалізації: політичний, економічний, культурний, екологічний.	4	7
2	Римський клуб: історія створення, мета, завдання, досягнення.	3	7

3	Класифікація та властивості систем.	3	7
4	Класифікація методів прогнозування.	3	7
5	Демографічна проблема.	4	7
6	Продовольча проблема	3	7
7	Інтерсоціальні проблеми людства. Основні міжнародні договори для подолання глобальних проблем людства	3	7
8	Ресурсні проблеми	4	7
9	Глобальні екологічні проблеми.	3	6
10	Методологія вирішення глобальних проблем.	4	6
11	Перспективи сталого розвитку людської цивілізації	4	6
12	Концепції глобального управління та їх зміст	4	6
	Разом	42	80

6. Індивідуальні завдання

Охоплюють весь теоретичний курс дисципліни.

7. Методи контролю

В процесі вивчення дисципліни використовуються наступні контролю: поточний протягом семестру; приймання контрольних робіт, передбачених навчальним планом; залік.

Поточний контроль проводиться у формі письмового експрес-контролю на лекціях. Дві поточні контрольні - у формі комп'ютерного тестування.

Залік з дисципліни є обов'язковою формою оцінювання результатів навчання та проводиться в терміни, встановлені графіком навчального процесу і в обсязі навчального матеріалу, визначеного програмою дисципліни.

Виконання практичних, контрольних робіт оцінюються в балах, які потім додаються і переводяться в оцінку за національною та міжнародною системами відповідно до критеріїв, прийнятих в університеті.

Умовою допуску студента до підсумкового семестрового контролю є зарахування виконання всіх практичних робіт.

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання													Залік	Сума	
Розділ 1				Розділ 2				Розділ 3			Контрольна робота, передбачена навчальним планом	Індивідуальне завдання			Разом
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11					
6	6	6	6	6	6	6	5	7	8	8			70	30	100

Кожен розділ контролюється у трьох формах: бліц-опитування (письмова та /або усна форма), поточні контрольні роботи (письмова форма) та практичні роботи.

Кількість балів поточного контролю розраховується за формулою:

$$O = T + K + П$$

де Т - кількість балів, отриманих на бліц-опитуваннях під час лекційних занять (максимум 8 балів),

К - кількість балів, отриманих після написання 2-х контрольних робіт (максимум 30 балів),

П- кількість балів, отриманих після виконання 11 практичних робіт (максимум 22 бали).

Підсумкова оцінка (максимум 100 балів) складається з оцінки за поточний контроль, яка становить 60 балів (максимум) та оцінки за підсумковий семестровий контроль (екзамен), яка становить 40 балів (максимум).

Мінімальна кількість балів, які повинен набрати студент під час поточного контролю на всіх видах аудиторних занять протягом семестру – 30 балів, при цьому допуск до підсумкового семестрового контролю регламентується наступними умовами.

1. Всі контрольні роботи написані на позитивну оцінку, тобто набрано більш, ніж 50% загальної суми балів кожної контрольної роботи (7,5 бала і більше).

2. На бліц-опитуваннях набрано більш, ніж 50% загальної суми балів (4 бали і більше).

3. Всі практичні роботи виконані та оцінені позитивно (більше 50% загальної суми балів за кожну роботу (11 балів і більше).

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка для чотирирівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно
70-89	добре
50-69	задовільно
1-49	незадовільно

Знання студентів оцінюються як з теоретичної, так і з практичної підготовки за такими критеріями:

– "відмінно" – студент міцно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;

– "добре" – студент добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і

похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного;

– "задовільно" – студент в основному опанував теоретичними знаннями навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю;

– "незадовільно" – студент не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення, практичні навички не сформовані.

Приклад екзаменаційного тесту (40 б.) **Поточний контроль знань з модулю 1**

1. Які проблеми суспільства призвели до виникнення ідеї сталого розвитку?
 - a. локальні;
 - b. національні;
 - c. регіональні;
 - d. глобальні;
 - e. економічні.
2. Які з нижченаведених проблем можна віднести до глобальних?
 - a. екологічні;
 - b. економічні;
 - c. обмеженість ресурсів;
 - d. відставання слаборозвинутих країн;
 - e. демографічні.
3. Яка з глобальних проблем сучасності є основною?
 - a. демографічна;
 - b. екологічна;
 - c. проблема людини;
 - d. інформаційна;
 - e. обмеженості сировинно-енергетичних ресурсів.
4. Який основний ресурс розвитку суспільства?
 - a. інформація;
 - b. людина;
 - c. енергія;
 - d. предмети праці;
 - e. засоби виробництва.
5. Яка демографічна тенденція є небажаною проблемою для сталого розвитку людства?
 - a. депопуляція;
 - b. демографічний вибух;
 - c. зростання тривалості життя;
 - d. зростання питомої ваги старших поколінь;
6. Поняття «глобалізація» означає
 - a. об'єктивний процес формування єдиного світового простору
 - b. реакційну доктрину світової еліти, направлену на утвердження і виправдання свого панування в світі
 - c. учення, яке досліджує процеси глобального об'єднання людства

- d. теорію глобальних проблем, яка направлена на пошук шляхів їх вирішення.
7. Поняття «глобалістика» означає
- ідеологію тотального ринку і гегемонії глобального капіталу кінця XX - поч. XXI століття
 - сучасний процес планетарного об'єднання людства в єдине ціле
 - теорію глобальних проблем, направлену на пошук шляхів їх вирішення
 - вчення про майбутнє людства
8. Найважливіші і найгостріші соціальні проблеми планетарного масштабу називають
- глобальними
 - загальними
 - вселенськими
 - універсальними
9. Як називається нова галузь знання, яка досліджує глобальні проблеми людства?
- футурологія;
 - глобалістика;
 - глобалізація.
10. Галузь знання, яке досліджує майбутнє людства:
- глобалістика;
 - футурологія;
 - антропологія;
 - соціологія.
11. Хто вперше здійснив класифікацію глобальних проблем?
- представники «філософи життя»;
 - представники психоаналізу;
 - представники Римського клубу;
 - представники екзистенціалізму.
12. Поняття «глобалізм» означає:
- об'єктивний процес становлення цивілізаційної єдності людства в сучасну епоху;
 - реакційну доктрину світової еліти, направлену на утвердження і виправдання свого панування в світі;
 - учення, яке досліджує процеси глобального об'єднання людства;
 - теорію глобальних проблем, яка направлена на пошук шляхів їх вирішення.
13. Що з названого не є екологічною проблемою?
- руйнування родючого ґрунту;
 - нераціональне використання природної сировини;
 - відносини між бідними і багатими країнами і людьми;
 - проблеми, які виникають у взаємодії людини з природою.
14. Футурологія - це:
- прогнозування;
 - передбачення;
 - майбутня цивілізація;
 - вчення про майбутнє людства.
15. Глобальні проблеми людства ...
- існували впродовж всієї історії;
 - з'явилися в Новий час; –

- с. виникли в другій половині ХХ століття;
- д. з'явилися з переходом людства до класового суспільства.

16. Виберіть правильну думку про глобальні проблеми:

- а. проблеми пов'язані тільки з розвиненими країнами;
- б. кожен проблему потрібно вирішувати автономно від інших;
- с. глобальні проблеми охоплюють всі сторони життя;
- д. глобальні проблеми такі ж старі, як все людство.

17. Загальною рисою глобальних проблем сучасності є:

- а. відсутність взаємозв'язку між ними;
- б. їх зв'язок тільки з найбільш розвиненими країнами;
- с. взаємозв'язок всіх глобальних проблем;
- д. їх зв'язок переважно з правовими питаннями.

18. Що таке «Римський клуб»?

- а. союз однодумців-художників;
- б. об'єднання римських політологів з метою боротьби з корупцією;
- с. об'єднання учених для розгляду глобальних проблем сучасності;
- д. об'єднання народів Центральної Італії з метою протистояння промислово розвиненій Півночі.

19. До соціальних наслідків НТР належить:

- а. поступова ліквідація безробіття;
- б. зниження вимог до рівня підготовки фахівців в умовах автоматизації виробництва;
- с. зростання освіти населення;
- д. зменшення частки зайнятих у сфері обслуговування.

20. Безпосередньо до глобальних проблем сучасності не відноситься:

- а. запобігання загрози світової війни;
- б. боротьба з міжнародним тероризмом;
- с. оптимізація функціонування засобів масової інформації;
- д. стабілізація демографічної ситуації на планеті;
- е. запобігання антропологічній катастрофі.

21. До безпосередніх причин виникнення глобальних проблем сучасності не відносяться:

- а. різке зростання народонаселення в країнах «третього світу»;
- б. величезні витрати людства на озброєння;
- с. нестримна експлуатація ресурсів Землі;
- д. розвиток засобів масової інформації.

22. Найтривалішою за часом свого розвитку є:

- а. аграрна революція;
- б. індустріальна революція;
- с. науково-технічна революція;
- д. інформаційна революція.

23. Концепція ноосфери була розроблена:

- а. Т. Мальтусом;
- б. В. Вернадським і П. Тейяром де Шарденом;
- с. Т. Мором;

Поточний контроль знань з модулю 2

1. Причиною появи політики є: а) диференціація суспільства; б) потреба в соціальній силі, яка б регулювала відносини в суспільстві; в) суспільний прогрес.
2. Головним об'єктом і суб'єктом в політиці є: а) партії, громадські організації; б) нація, народ; в) людина.
3. Політика здійснюється певними засобами: а) переконання, примус; б) переконання, шантаж; в) примус, насильство.
4. Що є елементом змісту предмету політології: а) політична свідомість; б) соціалізація особи; в) об'єкти політики.
5. Виберіть елементи, які належать до методу аналітичних досліджень: а) анкетне опитування; б) метод аналізу; в) лабораторні експерименти; г) моделювання.
6. Політологія як наука сприяє: а) формуванню політичної культури; б) здійснювати керівництво державою; в) створенню політичних інститутів.
7. Міжнародна організація, яка проводить футурологічні дослідження, називається:
а) Міжнародний інститут світових ресурсів;
б) Паризький клуб;
в) Інститут світового спостереження;
г) Римський клуб
8. Який термін найбільше характеризує поняття «Системна єдність сучасного світу»?
а) глобалізація;
б) глобалістика;
в) глобальна географія;
г) геоконфліктологія
9. Основними тенденціями розвитку глобальної світової економіки в цей час є:
а) перевага ринкових відносин;
б) лібералізація господарського життя країн;
в) інтернаціоналізація виробництва в окремих країнах;
г) посилення протекціонізму в проведенні зовнішньоекономічної політики держав;
д) згортання світогосподарських зв'язків.
10. Засновником організації «Римський клуб» є:
а) Денніс і Донела Медуз;
б) Я. Тинберген;
в) Ауреліо Печчеї;
г) Кенічі Омае
11. Модель господарства світу, за якою переважає велике серійне виробництво стандартизованих виробів, називається:
а) тойотистською;
б) фордистською;
в) постфордистською;
г) серійною
12. Американський економіст, який висловив думку про те, що глобалізація як модель сучасного світу себе не виправдала й дійшла кризи:

- а) Я. Тинберген;
- б) Джон Гелбрейт;
- в) Джордж Сорос;
- г) Р. Робертсон

13. Одним з перших вчених, хто в своїх працях піднімав питання про глобальність окремих проблем, що притаманні людському розвитку, був:

- а) В. Преображенський;
- б) В. Леонтьєв;
- в) К. Кондратьєв;
- г) В. Вернадський

14. Принципово нова науково-практична категорія, яка знаменує собою перехід до нового типу суспільства й відкриває нові горизонти розвитку, називається:

- а) інформаційною революцією;
- б) кіберпростором;
- в) прогностикою;
- г) загрозою глобалізації;
- д) Декларацією тисячоліття

15. ГПЛ, нерозв'язаність яких нерідко приводить до масової загибелі людей, називаються:

- а) найбільш «універсальними»;
- б) змішаного характеру;
- в) «малими» проблемами;
- г) чисто наукового характеру;
- д) переважно соціального характеру

16. Який вчений одним з перших надав визначення терміну «глобалізація»?

- а) А. Печчеї;
- б) Дж. Гелбрейт;
- в) Дж. Сорос;
- г) Р. Робертсон;
- д) Д. Медуз

17. Прогнози розвитку ГПЛ, які називають нормативними, були запропоновані:

- а) Д. Медузом;
- б) Я. Тинбергеном;
- в) А. Печчеї;
- г) В. Леонтьєвим;
- д) К. Омае

18. Яка організація системи ООН опікується питаннями освіти, науки й культури?

- а) МАГ АТЕ;
- б) ОПЕК;
- в) НАФТА;
- г) ЮНЕСКО;
- д) ВООЗ

19. Які глобальні проблеми людства із перерахованих стосуються відносин в системі «людина - природа»?

- а) роззброєння й недопущення нової світової війни;
- б) дефіциту демократії;
- в) охорони здоров'я;
- г) подолання процесів депопуляції й демографічного вибуху;
- д) раціонального використання природних ресурсів.

20. Міжнародна організація, яка проводить футурологічні дослідження, називається:
- а) Міжнародний інститут світових ресурсів;
 - б) Паризький клуб;
 - в) Інститут світового спостереження;
 - г) Римський клуб
21. Який термін найбільше характеризує поняття «Системна єдність сучасного світу»?
- а) глобалізація;
 - б) глобалістика;
 - в) глобальна географія;
 - г) геоконфліктологія
22. Основними тенденціями розвитку глобальної світової економіки в цей час є:
- а) перевага ринкових відносин;
 - б) лібералізація господарського життя країн;
 - в) інтернаціоналізація виробництва в окремих країнах;
 - г) посилення протекціонізму в проведенні зовнішньоекономічної політики держав;
 - д) згортання світогосподарських зв'язків.
23. Міжнародна організація, яка проводить футурологічні дослідження, називається:
- а) Міжнародний інститут світових ресурсів;
 - б) Паризький клуб;
 - в) Інститут світового спостереження;
 - г) Римський клуб

Поточний контроль знань з модулю 3

1. Який термін найбільше характеризує поняття «Системна єдність сучасного світу»?
 - а) глобалізація;
 - б) глобалістика;
 - в) глобальна географія;
 - г) геоконфліктологія
2. Основними тенденціями розвитку глобальної світової економіки в цей час є:
 - а) перевага ринкових відносин;
 - б) лібералізація господарського життя країн;
 - в) інтернаціоналізація виробництва в окремих країнах;
 - г) посилення протекціонізму в проведенні зовнішньоекономічної політики держав;
 - д) згортання світогосподарських зв'язків.
3. Міжнародна організація, яка проводить футурологічні дослідження, називається:
 - а) Міжнародний інститут світових ресурсів;
 - б) Паризький клуб;
 - в) Інститут світового спостереження;
 - г) Римський клуб
4. Який термін найбільше характеризує поняття «Системна єдність сучасного світу»?
 - а) глобалізація;
 - б) глобалістика;
 - в) глобальна географія;
 - г) геоконфліктологія
5. Основними тенденціями розвитку глобальної світової економіки в цей час є:
 - а) перевага ринкових відносин;
 - б) лібералізація господарського життя країн;
 - в) інтернаціоналізація виробництва в окремих країнах;
 - г) посилення протекціонізму в проведенні зовнішньоекономічної політики держав;
 - д) згортання світогосподарських зв'язків.
6. Енергетична проблема спричинена
 - а) ростом енергоспоживання
 - б) низькою якістю паливних ресурсів
 - в) використанням нетрадиційних джерел енергії
7. Демографічний вибух у XX ст. спричинений
 - а) зростанням кількості міст у світі
 - б) високим рівнем розвитку промисловості в розвинутих країнах
 - в) суттєвим зниженням рівня смертності в країнах, що розвиваються
8. Яка з міжнародних організацій координує роботу з подолання глобальних проблем людства?
 - а) АСЕАН
 - б) СНД
 - в) ЄС
 - г) ООН
9. На якому континенті знаходиться „полюс голоду“?
 - а) Австралія
 - б) Африка

- в) Євразія
- г) Південна Америка

10. Які частини Світового океану є найбільш забрудненими?

- а) Територіальні води
- б) Відкрита акваторія
- в) Шельфові зони

11. Як називається наука про глобальні проблеми людства:

- а) геоекологія; б) геополітика; в) геоглобалістика; г) футурологія.

12. Виберіть ознаки, за якими виділяють глобальні проблеми:

- а) охоплюють весь світ; б) стосуються країн, що розвиваються;
- в) уповільнюють темпи розвитку НТР;
- г) потребують зусиль всіх країн; д) загрожують існуванню цивілізації;
- є) гальмують процеси урбанізації.

13. Знайдіть країни-члени «ядерного клубу»:

- а) Україна; б) Японія; в) США; г) Китай; д) Велика Британія;
- є) Канада; ж) Франція; з) Німеччина; к) Росія; л) Італія.

14. Виберіть найбільші джерела забруднення навколишнього середовища:

- а) сільське господарство; б) машинобудування; в) автотранспорт;
- г) металургія; д) хімічна промисловість; є) теплові електростанції
- ж) текстильна промисловість; з) альтернативна енергетика.

15. Знайдіть найефективніші шляхи подолання сировинної проблеми:

- а) зменшення матеріаломісткості виробництва;
- б) освоєння ресурсів ложа Океану;
- в) перехід до альтернативних джерел енергії;
- г) створення матеріалів-замінників;
- д) збільшення частки АЕС в енергетиці;
- є) скорочення обсягів виробництва.

16. Виберіть регіони, в яких особливо гостро постала продовольча проблема:

- а) Європа; б) Азія; в) Африка; г) Північна Америка;
- д) Латинська Америка; є) Австралія; ж) Океанія.

17. Пріоритетним способом подолання проблеми відсталості країн, що розвиваються, є:

- а) матеріальна допомога високорозвинених країн;
- б) глибоке реформування власної економічної системи;
- в) ліквідація залежності від іноземного капіталу.

18. Розв'язанню яких глобальних проблем людства сприятиме подальше освоєння Світового океану:

- а) продовольчої; б) демографічної; в) екологічної; г) сировинної;
- д) війни і миру;...є) енергетичної; ж) подолання відсталості країн, що розвиваються.

19. Яка з неурядових організацій складає довгострокові прогнози щодо розвитку світу:

- а) «Ядерний клуб»; б) «Римський клуб»; в) ФАО.

20. Наслідки яких глобальних проблем людства найсильніше проявилися на території України:

- а) екологічної; б) сировинної; в) продовольчої; г) війни і миру;
д) освоєння Світового океану; є) енергетичної; ж) демографічної.

Підсумковий контроль знань

Білет на іспит дисципліни «Глобальні проблеми сучасності».

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Напрямок підготовки 101 «Екологія»

Спеціалізація «Екологічний менеджмент та аудит», «Екологічна безпека», «Заповідна справа»,
«Екогехімія нафти та газу», Семестр 2

(назва)

Навчальна дисципліна «Глобальні проблеми сучасності»

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1

- 1. Поняття про глобальні проблеми сучасності.**
- 2. Роль міжнародних організацій у вирішенні глобальних проблем людства.**
- 3. Проблема збереження озонового шару.**

Затверджено на засіданні
кафедри, циклової комісії _____

Екзаменатор _____ **А.Б. Ачасов**

(підпис)

Екзаменатор _____ **І.М. Коваль**

(підпис)

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Напрямок підготовки 101 «Екологія»

Спеціалізація «Екологічний менеджмент та аудит», «Екологічна безпека», «Заповідна справа»,
«Екогехімія нафти та газу», Семестр 2

(назва)

Навчальна дисципліна «Глобальні проблеми сучасності»

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 2

- 1. Класифікація глобальних проблем сучасності, їх взаємозв'язок.**
- 2. Системний підхід до вирішення глобальних проблем.**
- 3. Продовольча проблема.**

Затверджено на засіданні
кафедри, циклової комісії _____

Протокол № 1 від „____” серпня 2017 року

Завідувач кафедри, голова циклової комісії _____

(підпис) (прізвище та ініціали)

Екзаменатор _____ **А.Б.Ачасов**

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Напрямок підготовки 101 «Екологія»

Спеціалізація «Екологічний менеджмент та аудит», «Екологічна безпека», «Заповідна справа»,
«Екогехімія нафти та газу», Семестр 2

(назва)

Навчальна дисципліна «Глобальні проблеми сучасності»

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 3

1. Методологічні підходи до розв'язання глобальних проблем сучасності.
2. Передумови виникнення глобальних проблем.
3. Проблема прісної води.

Затверджено на засіданні
кафедри, циклової комісії _____

Екзаменатор _____ А.Б. Ачасов
(підпис)

Екзаменатор _____ І.М. Коваль
(підпис)

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Напрямок підготовки 101 «Екологія»

Спеціалізація «Екологічний менеджмент та аудит», «Екологічна безпека», «Заповідна справа»,
«Екогехімія нафти та газу», Семестр 2

(назва)

Навчальна дисципліна «Глобальні проблеми сучасності»

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 4

1. Основні концепції глобалістики.
2. Основи системного підходу.
3. Проблема глобального потепління.

Затверджено на засіданні
кафедри, циклової комісії _____

Екзаменатор _____ А.Б. Ачасов
(підпис)

Екзаменатор _____ І.М. Коваль
(підпис)

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Напрямок підготовки 101 «Екологія»

Спеціалізація «Екологічний менеджмент та аудит», «Екологічна безпека», «Заповідна справа»,
«Екогехімія нафти та газу», Семестр 2

(назва)

Навчальна дисципліна «Глобальні проблеми сучасності»

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 5

1. Глобалізація та її зв'язок з глобальними проблемами сучасності.
2. Передумови виникнення глобальних проблем.
3. Етнічні проблеми, конфесіональні конфлікти сучасності.

Затверджено на засіданні

кафедри, циклової комісії _____

Протокол № 1 від „____” серпня 2017 року

Завідувач кафедри, голова циклової комісії _____

(підпис) (прізвище та ініціали)

Екзаменатор _____ А.Б.Ачасов

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Напрямок підготовки 101 «Екологія»

Спеціалізація «Екологічний менеджмент та аудит», «Екологічна безпека», «Заповідна справа»,
«Екогехімія нафти та газу», Семестр 2

(назва)

Навчальна дисципліна «Глобальні проблеми сучасності»

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 6

1. Глобалістика як наука.
2. Основні етапи впливу людини на природне середовище.
3. Демографічна ситуація та демографічні тенденції в Україні.

Затверджено на засіданні

кафедри, циклової комісії _____

Екзаменатор _____ А.Б. Ачасов

(підпис)

Екзаменатор _____ І.М. Коваль

(підпис)

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Напрямок підготовки 101 «Екологія»

Спеціалізація «Екологічний менеджмент та аудит», «Екологічна безпека», «Заповідна справа»,
«Екогехімія нафти та газу», Семестр 2

(назва)

Навчальна дисципліна «Глобальні проблеми сучасності»

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 7

1. Історичний нарис проблем минулого.
2. Саморегуляція та самоорганізація систем.
3. Проблема світової війни.

Затверджено на засіданні

кафедри, циклової комісії _____

Протокол № 1 від „_____” серпня 2017 року

Завідувач кафедри, голова циклової комісії _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Екзаменатор _____ **А.Б.Ачасов**
(підпис)

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Напрямок підготовки 101 «Екологія»

Спеціалізація «Екологічний менеджмент та аудит», «Екологічна безпека», «Заповідна справа»,
«Екогехімія нафти та газу», Семестр 2
(назва)

Навчальна дисципліна «Глобальні проблеми сучасності»

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 8

- 1. Прогностика як наука.**
- 2. Енергетична криза людства та шляхи її вирішення.**
- 3. Проблема подолання відсталості країн.**

Затверджено на засіданні
кафедри, циклової комісії _____

Екзаменатор _____ **А.Б. Ачасов**
(підпис)

Екзаменатор _____ **І.М. Коваль**
(підпис)

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Напрямок підготовки 101 «Екологія»

Спеціалізація «Екологічний менеджмент та аудит», «Екологічна безпека», «Заповідна справа»,
«Екогехімія нафти та газу», Семестр 2

(назва)

Навчальна дисципліна «Глобальні проблеми сучасності»

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 9

- 1. Шляхи й прогнози вирішення глобальних проблем.**
- 2. Основні міжнародні договори для подолання глобальних проблем людства.**
- 3. Продовольча проблема.**

Затверджено на засіданні
кафедри, циклової комісії

Протокол № 1 від „____” серпня 2017 року

Екзаменатор _____ А.Б. Ачасов

(підпис)

Екзаменатор _____ І.М. Коваль

(підпис)

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Напрямок підготовки 101 «Екологія»

Спеціалізація «Екологічний менеджмент та аудит», «Екологічна безпека», «Заповідна справа»,
«Екогехімія нафти та газу», Семестр 2

(назва)

Навчальна дисципліна «Глобальні проблеми сучасності»

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 10

- 1. Земля як глобальна система.**
- 2. Продовольча та сировинно-енергетична проблеми сучасного світу.**
- 3. Демографічна проблема.**

Затверджено на засіданні
кафедри, циклової комісії

Екзаменатор _____ А.Б. Ачасов

(підпис)

Екзаменатор _____ І.М. Коваль

(підпис)

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Напрямок підготовки 101 «Екологія»

Спеціалізація «Екологічний менеджмент та аудит», «Екологічна безпека», «Заповідна справа»,
«Екогехімія нафти та газу», Семестр 2

(назва)

Навчальна дисципліна «Глобальні проблеми сучасності»

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 11

1. Історія впливу людини на природне середовище..
2. Сучасні концепції вирішення глобальних проблем.
3. Інтерсоціальні проблеми людства.

Затверджено на засіданні
кафедри, циклової комісії

Протокол № 1 від „____” серпня 2017 року

Екзаменатор _____ А.Б. Ачасов

(підпис)

Екзаменатор _____ І.М. Коваль

(підпис)

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Напрямок підготовки 101 «Екологія»

Спеціалізація «Екологічний менеджмент та аудит», «Екологічна безпека», «Заповідна справа»,
«Екогехімія нафти та газу», Семестр 2

(назва)

Навчальна дисципліна «Глобальні проблеми сучасності»

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 12

1. Техногенез та його глобальні наслідки. Глобальна екологія.
2. Основні міжнародні договори для подолання глобальних проблем людства.
3. Ресурсні проблеми.

Затверджено на засіданні
кафедри, циклової комісії

Протокол № 1 від „____” серпня 2017 року

Екзаменатор _____ А.Б. Ачасов

(підпис)

Екзаменатор _____ І.М. Коваль

(підпис)

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Напрямок підготовки 101 «Екологія»

Спеціалізація «Екологічний менеджмент та аудит», «Екологічна безпека», «Заповідна справа»,
«Екогехімія нафти та газу», Семестр 2
(назва)
Навчальна дисципліна «Глобальні проблеми сучасності»

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 13

1. «Великі» глобальні проблеми: зміст, причини виникнення, можливі шляхи вирішення.
2. Перспективи сталого розвитку людської цивілізації.
3. Глобальні екологічні проблеми.

Затверджено на засіданні
кафедри, циклової комісії _____
Екзаменатор _____ А.Б. Ачасов
(підпис)
Екзаменатор _____ І.М. Коваль
(підпис)

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Напрямок підготовки 101 «Екологія»

Спеціалізація «Екологічний менеджмент та аудит», «Екологічна безпека», «Заповідна справа»,
«Екогехімія нафти та газу», Семестр 2
(назва)
Навчальна дисципліна «Глобальні проблеми сучасності»

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 14

1. «Малі» глобальні проблеми: зміст, причини виникнення, можливі шляхи вирішення.
2. Культура як необхідна і достатня умова розв'язання глобальних проблем.
3. Проблеми раціонального освоєння Світового океану й космічного простору.

Затверджено на засіданні
кафедри, циклової комісії _____
Екзаменатор _____ А.Б. Ачасов
(підпис)
Екзаменатор _____ І.М. Коваль
(підпис)

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Напрямок підготовки 101 «Екологія»

Спеціалізація «Екологічний менеджмент та аудит», «Екологічна безпека», «Заповідна справа»,
«Екогехімія нафти та газу», Семестр 2
(назва)
Навчальна дисципліна «Глобальні проблеми сучасності»

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 15

1. Глобалістика як наука.
2. Історія Римського клубу.
3. Проблема глобального потепління.

Затверджено на засіданні
кафедри, циклової комісії _____

Протокол № 1 від „____” серпня 2017 року

Завідувач кафедри, голова циклової комісії _____

(підпис) (прізвище та ініціали)

Екзаменатор _____ А.Б. Ачасов

(підпис)

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Напрямок підготовки 101 «Екологія»

Спеціалізація «Екологічний менеджмент та аудит», «Екологічна безпека», «Заповідна справа»,
«Екогехімія нафти та газу», Семестр 2

(назва)

Навчальна дисципліна «Глобальні проблеми сучасності»

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 16

1. Основні концепції глобалістики.
2. Функції прогностики як науки.
3. Проблема опустелювання.

Затверджено на засіданні
кафедри, циклової комісії _____

Протокол № 1 від „____” серпня 2017 року

Екзаменатор _____ А.Б. Ачасов

(підпис)

Екзаменатор _____ І.М. Коваль

(підпис)

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Напрямок підготовки 101 «Екологія»

Спеціалізація «Екологічний менеджмент та аудит», «Екологічна безпека», «Заповідна справа»,
«Екогехімія нафти та газу», Семестр 2

(назва)

Навчальна дисципліна «Глобальні проблеми сучасності»

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 17

1. Поняття про систему. Стійкість систем.
2. Шляхи вирішення інтерсоціальних проблем людства.
3. Проблеми забруднення атмосфери.

Затверджено на засіданні
кафедри, циклової комісії _____

Екзаменатор _____ А.Б. Ачасов

(підпис)

Екзаменатор _____ І.М. Коваль
(підпис)

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Напрямок підготовки 101 «Екологія»

Спеціалізація «Екологічний менеджмент та аудит», «Екологічна безпека», «Заповідна справа»,
«Екогехімія нафти та газу», Семестр 2

(назва)

Навчальна дисципліна «Глобальні проблеми сучасності»

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 18

1. Світова демографічна ситуація.
2. Керування системами.
3. Великі екологічні проблеми минулого.

Затверджено на засіданні
кафедри, циклової комісії _____

Екзаменатор _____ А.Б. Ачасов
(підпис)

Екзаменатор _____ І.М. Коваль
(підпис)

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Напрямок підготовки 101 «Екологія»

Спеціалізація «Екологічний менеджмент та аудит», «Екологічна безпека», «Заповідна справа»,
«Екогехімія нафти та газу», Семестр 2

(назва)

Навчальна дисципліна «Глобальні проблеми сучасності»

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 19

1. Функції прогностики як науки.
2. Проблема нерівномірного економічного розвитку.
3. Деградація земель.

Затверджено на засіданні
кафедри, циклової комісії _____

Екзаменатор _____ А.Б. Ачасов
(підпис)

Екзаменатор _____ І.М. Коваль
(підпис)

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Напрямок підготовки 101 «Екологія»

Спеціалізація «Екологічний менеджмент та аудит», «Екологічна безпека», «Заповідна справа»,
«Екогехімія нафти та газу», Семестр 2

(назва)

Навчальна дисципліна «Глобальні проблеми сучасності»

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 20

- 1. Перспективи сталого розвитку людської цивілізації.**
- 2. Основи системного аналізу.**
- 3. Забруднення світового океану.**

Затверджено на засіданні
кафедри, циклової комісії _____

Екзаменатор _____ **А.Б. Ачасов**

(підпис)

Екзаменатор _____ **І.М. Коваль**

(підпис)

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Напрямок підготовки 101 «Екологія»

Спеціалізація «Екологічний менеджмент та аудит», «Екологічна безпека», «Заповідна справа»,
«Екогехімія нафти та газу», Семестр 2

(назва)

Навчальна дисципліна «Глобальні проблеми сучасності»

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 21

- 1. Передумови виникнення глобальних проблем.**
- 2. Сучасні концепції вирішення глобальних проблем.**
- 3. Соціальні проблеми людства.**

Затверджено на засіданні
кафедри, циклової комісії _____

Екзаменатор _____ А.Б. Ачасов
(підпис)

Екзаменатор _____ І.М. Коваль
(підпис)

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Напрямок підготовки 101 «Екологія»

Спеціалізація «Екологічний менеджмент та аудит», «Екологічна безпека», «Заповідна справа»,
«Екогехімія нафти та газу», Семестр 2

(назва)

Навчальна дисципліна «Глобальні проблеми сучасності»

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 22

- 1. Вчення про глобальні проблеми як складова глобалістики.**
- 2. Сучасні концепції вирішення глобальних проблем.**
- 3. Глобальні проблеми педосфери.**

Затверджено на засіданні
кафедри, циклової комісії _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Екзаменатор _____ А.Б. Ачасов
(підпис)

Екзаменатор _____ І.М. Коваль
(підпис)

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Напрямок підготовки 101 «Екологія»

Спеціалізація «Екологічний менеджмент та аудит», «Екологічна безпека», «Заповідна справа»,
«Екогехімія нафти та газу», Семестр 2

(назва)

Навчальна дисципліна «Глобальні проблеми сучасності»

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 23

1. Глобальні моделі світового розвитку.
2. Системний підхід до вирішення глобальних проблем
3. Глобальне потепління.

Затверджено на засіданні

кафедри, циклової комісії _____

(підпис) (прізвище та ініціали)

Екзаменатор _____ **А.Б. Ачасов**

(підпис)

Екзаменатор _____ **І.М. Коваль**

(підпис)

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Напрямок підготовки 101 «Екологія»

Спеціалізація «Екологічний менеджмент та аудит», «Екологічна безпека», «Заповідна справа»,
«Екогехімія нафти та газу», Семестр 2

(назва)

Навчальна дисципліна «Глобальні проблеми сучасності»

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 24

1. Глобалізація як модель сучасного світового розвитку.
2. Системний підхід до вирішення глобальних проблем.
3. Проблема опустелювання.

Затверджено на засіданні

кафедри, циклової комісії _____

(підпис) (прізвище та ініціали)

Екзаменатор _____ **А.Б. Ачасов**

(підпис)

Екзаменатор _____ **І.М. Коваль**

(підпис)

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Напрямок підготовки 101 «Екологія»

Спеціалізація «Екологічний менеджмент та аудит», «Екологічна безпека», «Заповідна справа»,
«Екогехімія нафти та газу», Семестр 2

(назва)

Навчальна дисципліна «Глобальні проблеми сучасності»

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 25

1. Концепція сталого розвитку: поняття, категорії, індикатори та категорії.
2. Модель Римського клубу. Роль і завдання цієї організації, основні проекти.
3. Продовольчий потенціал Землі.

Завідувач кафедри, голова циклової комісії _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Екзаменатор _____ А.Б. Ачасов
(підпис)

Екзаменатор _____ І.М. Коваль
(підпис)

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Напрямок підготовки 101 «Екологія»

Спеціалізація «Екологічний менеджмент та аудит», «Екологічна безпека», «Заповідна справа»,
«Екогехімія нафти та газу», Семестр 2

(назва)

Навчальна дисципліна «Глобальні проблеми сучасності»

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 26

1. Історичний нарис проблем минулого.
2. Міжнародні організації та установи, що опікуються питаннями сталого розвитку.
3. Альтернативні джерела енергії.

Затверджено на засіданні
кафедри, циклової комісії _____

Екзаменатор _____ А.Б. Ачасов
(підпис)

Екзаменатор _____ І.М. Коваль
(підпис)

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Напрямок підготовки 101 «Екологія»

Спеціалізація «Екологічний менеджмент та аудит», «Екологічна безпека», «Заповідна справа»,
«Екогехімія нафти та газу», Семестр 2

(назва)

Навчальна дисципліна «Глобальні проблеми сучасності»

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 27

1. Глобалістика як наука.
2. Використання альтернативних джерел енергії..
3. Демографічна проблема України.

Затверджено на засіданні
кафедри, циклової комісії _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Екзаменатор _____ А.Б. Ачасов
(підпис)

Екзаменатор _____ І.М. Коваль
(підпис)

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Напрямок підготовки 101 «Екологія»

Спеціалізація «Екологічний менеджмент та аудит», «Екологічна безпека», «Заповідна справа»,
«Екогехімія нафти та газу», Семестр 2
(назва)

Навчальна дисципліна «Глобальні проблеми сучасності»

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 28

1. Прогностика як сучасний новітній напрям наукових досліджень.
2. Загроза світової війни.
3. Забруднення гідросфери.

Затверджено на засіданні
кафедри, циклової комісії _____

Екзаменатор _____ А.Б. Ачасов
(підпис)

Екзаменатор _____ І.М. Коваль
(підпис)

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 29

1. Передумови виникнення глобальних проблем.
2. Основні етапи впливу людини на природне середовище.
3. Проблема виснаження лісових ресурсів.

Затверджено на засіданні
кафедри, циклової комісії

Екзаменатор _____ А.Б. Ачасов
(підпис)

Екзаменатор _____ І.М. Коваль
(підпис)

9. Рекомендована література Основна література

Базова література

1. Мельник Л.Г. Основи стійкого розвитку: Навчальний посібник для післядипломної освіти. - Суми: ВТД «Університетська книга», 2006. - 383 с.
2. Назаретян А.П. Цивилизационные кризисы в контексте универсальной истории (Синергетика - психология - прогнозирование) Москва: Мир, 2004. - 368 ст
3. Впереди век XXI: перспективы, прогнозы, футурологи. Антология современной классической прогностики. 1952–1999. / Ред.-сост. И.В. Бестужев-Лада. – М.: Academia, 2000.
4. Толстоухов А. Екобезпечний розвиток : пошуки стратегем / А. Толстоухов, М. Хилько. — К. : Знання України, 2001. — 333 с.
5. Суліма Є.М., Шепелєв М.А. Глобалістика К. : Вища школа, 2010. - 544 с.
6. Родионова И.А. Глобальные проблемы человечества. – М.: Аспект-Пресс, 1994. – 143 с.
7. Джигирей В. Екологія та охорона навколишнього середовища: навч. посіб. / В. Джигирей. — К. :Т-во «Знання», 2000 — 203 с.

Допоміжна література

8. Григорьев А.А. Экологические уроки прошлого и современности. – Л.: Наука, 1991. – 47с.
9. Фукуяма Ф. Наше постчеловеческое будущее: Последствия биотехнологической революции / Ф. Фукуяма; Пер. с англ. М.Б. Левина — М.: ООО «Издательство АСТ»: ОАО «ЛЮКС». 2004. — 349.
10. Вернадский В.И. Биосфера и ноосфера.// Библиотека трудов акад. Вернадского В.И. . - М/. 1994.
11. Брайон А.В., Гордецкий А.В., Сытник К.М. Биосфера, экология, охрана природы. – К.: Лыбидь, 1992. – 523.
12. Моисеев Н.Н. Быть или не быть... человечеству? – М., 1999.
13. Паарлберг Р.Л. Покончить с голодом // Internationale Politik. Глобальные опасности. – 2000. – №12.
14. Проблемы геоконфликтологии. В 2 т. /Под ред. Н.С. Мироненко. – М.: Пресс-Соло, 2004.

15. Програма дій: Повестка дня на ХХІ в. і др. документи конф. в Рио-де-Жанейро в попул. излож. / Сост. М.Китинг. – Женева: Центр за наше общ. будуще, 1993. – 70 с.
16. Римський клуб: Історія створення, избр. докл. і виступлення, офиц. матеріали (The club of Rome) / Под ред. Д.М. Гвишиани. – М.: УРСС, 1997. – 377 с.
17. Сорос Дж. Тезиси о глобалізації // Вестник Европы – 2001. – №2.
18. Стійкий екологічно безпечний розвиток і Україна: Навч. посіб. /За ред. М.І. Дробнохода. – К., 2002.
19. Топчієв О.Г. Основи суспільної географії. – Одеса: Астропринт, 2001. – 560 с.
20. Хохлова Т.Ф. Глобальні проблеми людства (по докл. Римського клубу) // Вестн. Моск. ун-та. Сер.6. Економіка. – 1996. – N 2. – С.24-37.
21. Шаблій О.І. Основи загальної суспільної географії. – Л.: Вид. центр ЛНУ ім. І.Франка, 2003. – 444 с.

10. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. http://www.geo-sfera.info/publ/geograficheskaja_obolochka/globalnye_problemy_chelovechestva/20-1-0-129
2. <http://portal.nlb.by/portal/page/portal/index/content?lang=ru&classId=86DD1995F2ED4ED58929DE42B1FA50D0>
3. <http://interneturok.ru/ru/school/obshchestvoznanie/10-klass/bobwestvob/globalnye-problemy-sovremennosti-ch-1>

Додаток до робочої програми навчальної дисципліни
Глобальні проблеми сучасності
(назва дисципліни)

Дію робочої програми продовжено: на 2020 /2021 н. р.

Заступник директора Каразінського навчально-наукового інституту екології

_____ Кучер А.В.
(підпис) (прізвище, ініціали)

«31 » серпня 2020 р.

Голова науково-методичної комісії Каразінського навчально-наукового інституту екології

_____ Максименко Н.В.
(підпис) (прізвище, ініціали)

«31 » серпня 2020 р.